

Első népművelési előadásom falumban

Kedves Hallgatóim!

Elsőizben állok községünk felnőtt hallgatósága előtt. Eddig csak gyermekeikkel volt dolgom. Most, hogy a tél közeleg: megszűnt a szorgos munkaidő s alkalom van, hogy kicsiny iskolánkban összegyűlve, sok mindent megbeszéljünk s jobban megismerjük egymást. Van-e szükség arra, hogy ennek a falunak lakossága között és köztem eleven kapcsolat keletkezzék?

Úgy érzem, van. Itt élünk egy falu családias testvériségében s én vagyok az egyetlen nadrágos. Úgy szokták mondani, hogy „úr” a „parasztok” között. Felületes emberek szokták a nadrágost úrnak, a földmívelést parasztnak hívni. Becsületes és művelt ember előtt ennek a két szónak más értelme van. Én is úgy használom e szavakat s szeretném, ha hallgatóim is úgy értelmeznék. Úr az, aki minden tekintetben becsületesen cselekszik, embertársát megbecsüli. Az úr belső nemességét jelent, nem öltözetet. Ilyen értelemben minden igaz magyar ember úr. A paraszt pedig nem ellentéte az úrnak. A magyar paraszt nemzetünk multjában példásan teljesítette kötelességét. Dolgozott, katonát termelt és magyarul élt. Ma is egy hatalmas, munkás, a magyarságnak jobb jövőjét hordozó réteg a parasztság s büszkén mondhatja akárki, hogy ő magyar paraszt, mert okos ember csak becsülheti öntudatáért.

Járok a falunkban s tapasztalataim közben egy s más eszembe jut. Itt van mindjárt a *köszönés* kérdése. Magyar ember üdvözli a másikat, ha találkoznak. Falubéli is, idegen is köszön egymásnak. Ezen a téren a népszokások kezdenek feledésbe menni. Néha nem köszönnek egymásnak a találkozó, de olyant is tapasztaltam, hogy felnőtt em-

berek, asszonyok nekem, a fiatalembernek kezitesókolommal köszöntek. Én szégyeltem magam, mert fájt, hogy magyar ember férfi előtt úgy megalázza magát. Valamennyien egyenrangú, dolgozó emberek vagyunk. Köszöntsük egymást bevált magyar köszöntésekkel. Én minden magamnál idősebb embertársamnak előre köszönök, bármi legyen is a foglalkozása, amíg tudom, hogy becsületes, dolgozó ember.

Legyen szó arról is most, elsőizben, hogy miért is tartjuk mi ezeket a népművelési előadásokat? Kicsiny a mi falunk, unalmas téli estéket nincs hol eltölteni, se kultúrházunk, még kocsmánk sincs. A férfiak néha kijárnak a hegyre, de ez nem elég. Kell lennie helynek és időnek, ahol néha összejövünk s kicsiny közösségünk dolgait megbeszéljük. Ahol a fiatalságnak szórakozási lehetőséget adunk. Ahol elbeszélgetünk, megvitatjuk életünk kérdéseit s tanulunk egymástól. Maguk tapasztaltabbak, mint én, jobban ismerik falunk életét, engem tanítanak majd. Én többet tanultam, olvastam, nekem is lesz elég mondani-valóm. De nemcsak én fogok itt előadni. Már megbeszéltem a közelben lakó orvossal, állatorvossal, jegyzővel, pap-pal, tanítókkal: ők is el fognak látogatni hozzánk egy-egy előadásra. Meg is fogom kérdezni maguktól, hogy mit akarnak tudni? A fiatalság majd műkedvelő darabokat játszik. Minden alkalommal megtanulunk egy igazi népdalt is. Mesélni is fogunk.

Szórakozni fogunk és tanulni s így válunk lassan öntudatosabb magyarokká, akik életünk ügyes-bajos dolgaiban majd könnyebben eligazodunk.

Most pedig, befejezésül, Harmat Zsigabácsi fog nekünk olyan régi és szép mesét mondani, amilyeneket csak ő tud

Páldy Róbert